

Atomenergia vagy alternatív energiatermelés?

Hogyan vélekedik a magyar energiatermelésről Járosi Márton?

Kossuth Rádió, Vasárnapi Újság. 2017. október 1.

Mv: *Fél hét múlt kilenc perccel. Itt a Vasárnapi újság. Hangos, indulatoktól cseppet sem mentes vita dúl jó ideje a magyar energiatermelési megoldások körül. Jól elkülöníthető álláspontok csapnak össze, tudományos érvek és ellenérvek sorjáznak például az atomenergia és az úgynevezett megújuló energia híveitől, miközben a kérdés, nem tagadhatóan, bizonyos körök politikai fegyvertárába is bekerült. S mert a kormány a paksi erőmű bővítése mellett foglalt állást, az ellenzék értelemszerűen atomerőmű-ellenessé vált. Méghozzá úgy, hogy előtte a zöldek kivételével egységesen pártolták a bővítést. 2009-ben, még a Gyurcsány-kormány idején példátlan egységben, 330 igen szavazattal, 6 nem és 10 tartózkodás mellett adták elvi hozzájárulásukat a paksi fejlesztéshez. A vitát eldönteni semmiképpen sem áll módunkban, de fontos kérdés, ilyen úton haladjon a magyar energiatermelés.*

Arccal a megújuló energiák felé, vagy jobb, ha a ma már hagyományosnak nevezhető atom utat választjuk? Ezúttal az Energiapolitika 2000 elnöke, a Magyar Villamos Művek volt főmérnöke, Járosi Márton mondja el véleményét ifjabb Tóth Györgynek.

R: *A választások közeledtével megint téma lesz, igaz, sose került le a napirendről, de hol hangosabban, hol halkabban szól a kórus, az atomenergia-ellenesség. Járosi Márton, az Energiapolitika 2000 Társulat elnöke. Az atomenergia most akkor annyira veszélyes, hogy érdemes mellőznünk, avagy sem?*

Járosi Márton, elnök, Energiapolitika 2000 Társulat: Sajnos a kérdéseket is már rosszul teszik fel a sajtóban, mert nincs választási lehetőség. Hazánkat a privatizáció, majd az azt követő liberalizáció következtében bekormányozták egy olyan zsákutcába, ahol törvényszerűen előállt egy kapacitáshiány. Nem az a kérdés ma, hogy tudunk választani, hogy atom, vagy megújuló, vagy akármi, hanem az a kérdés, hogy lesz-e villamos energiánk, pontosabban lesz-e teljesítmény, amiből aztán a villamos energiát elő lehet állítani. Itt nem elméleti kérdéstről van szó, nem hipotézisekről van szó, mert ha megnézzük, hogy a magyar villamos teherelosztó, amit most MAVIR-nak hívnak, annak a honlapján a tényadatokat, akkor például a következőt látjuk.

Az idei évben január 7-én és 8-án, miközben harmincszázalékos import vételezés volt, a teljes hálózat kapacitástartalék nélkül volt, nem volt egyetlen olyan kapacitás sem a rendszerben, amiből egy zavar esetén lehetett volna pótolni a kiesést. Vagyis nem volt tartalék a rendszerben. Ez mutatja azt az állapotot, hogy a rendszer teljesítmény hiányos. Érdemes megvizsgálni, hogy hogyan jutottunk ide. Ez szükségszerűen alakult ki, amiatt, hogy a privatizáció következtében a termelő egységek idegen tulajdonba kerültek. Nekik az volt az érdekük, hogy kihasználják ezeket a kapacitásokat és jövedelemre tegyenek szert, és ezt a több száz milliárdos jövedelmet az évek során kivitték az országból.

R: *Miközben nem fejlesztettek.*

Járosi Márton: Így van. Lerobbant az erőműpark, és a következő évtizedekben gyakorlatilag a hazai régi erőművi kapacitások, a Paks kivételével, mind leépülnek.

Miért nem épülnek újak? Azért, mert a privát tulajdonos nem érdekelt ebben. Amióta a liberalizáció megtörtént Magyarországon, azóta a szolgáltatóknak nincs ellátási felelősségük, következésképpen nem építenek. Ez az egyik ok.

A másik ok az, hogy jelentős kapacitást, nagy kapacitást létrehozni az a mai úgynevezett piaci viszonyok között igen nagy kockázatot jelent. Mert miből adódik a kockázat? Hát abból adódik, hogy ez az egész világ, ami körülvesz bennünket, csupa bizonytalanságból áll, tehát itt hosszú távra egyszerűen nem lehet tervezni. Pedig egy erőművet hosszú távra kell tervezni.

És van még egy látszat, hogy nincsen szükség erőműépítésre, hiszen itt van az import, és az import olcsóbb, mint hogyha én egy erőművet építek. Igen ám, csak ez az import olyan, mint a kutya vacsorája. Vagy van, vagy nincs. Akkor van, ha az exportáló országban van feles kapacitás. De éppen a liberalizáció következtében ezek a felesleges kapacitások is elfogynak, leépülnek, és abban a pillanatban nincsen import. Ezzel az importtal más baj is van. Ez a más baj pedig az, hogy az, hogy az import olcsóbb, ez annak a következménye, hogy szemben az úgynevezett piaci elvekkel, az úgynevezett megújuló energiákat erősen támogatják. Ez leviszi a nagykereskedelmi árakat, azt a látszatot keltve, hogy az import, az olcsóbb lenne.

Csak hogy ez egy teljesen látszólagos dolog, mert ha ide mondjuk, olcsó importot hozunk be, mondjuk Németországból, ez azt jelenti, hogy a különbözetet azt a németek fizetik meg. Mondhatnánk, hogy ez némi jóvátétel azért, amiért minket kizsákmányoltak annak idején a villamosenergia-iparnak a privatizációjával, de a valóságban ez egy nagyon komoly bizonytalansági tényező. Magyarul a villamos energiát nem lehet olyan kutya közönséges áruként kezelni, mint ahogy ezt a liberálisok mondják. Ennek nagyon súlyos következményei lesznek.

R: *Tegyük azt is hozzá, hogy ez egy átmeneti állapot, hogy ennyibe kerül. Mihelyt valahol hiány keletkezik, azonnal ugrásszerűen mennek föl az árak. De hát ha már szóba került a megújuló energia, ezt függetlenül az én magánvéleményemtől, hogy szélerőművekkel telerakni az országot, hát nagyon ronda, ez teljesen bizonytalan. Ha van szél, van, ha nincs szél, nincs.*

Járosi Márton: Mivel ezeknek a megújulóknak, mostan a szél- és a napenergiának a rendelkezésre állása az 25, maximum 30%, ez azt jelenti, hogyha valaki a teljesítmény biztonságot, a kapacitás biztonságot, az ellátás biztonságot tartja szem előtt, akkor egy ilyen mű mellé kétszer akkora hagyományos, folyamatos üzemre alkalmas erőművet kellene létesíteni. Tehát ez a helyes szemlélet annak...

R: *Azért, mert ha kiesik ez az energiamennyiség, valamiből pótolni kell. Azért érdekes lenne, nem tudom, vannak-e ilyen számítások megvizsgálni, hogy például a napkollektorok előállítására milyen környezetszennyezéssel jár. Ugye egy idő után még ezt el is kell dobni, behatárolt a működési ideje, és ehhez hozzámérni mondjuk az atomenergia keltette problémákat, ugye ott két dolog fordulhat elő. Az egyik, hogy félnek az emberek, mert atom. A másik a fűtőelemek tárolása, a már kiégett fűtőelemek tárolása, a biztonságos tárolása.*

Járosi Márton: Nemcsak azt kell vizsgálni, hogy egy adott termék közvetlen szerepe milyen következményekkel jár, hanem azt is, hogy ennek az előállításához, a bányászattól a feldolgozásig, a lebontásáig mibe kerül. Tehát ebből a szempontból is nagyon korrekt vizsgálatok alapján az atomenergiáé a jövő.

R: *Politikai kérdéssé vált az energia. Az úgynevezett zöldek szitkokat, átkokat szórnak azokra, akik a hagyományos energiaformák, és most már az atomenergiát is hagyományos formának lehet nevezni, tehát emellett teszik le a voksukat.*

Járosi Márton: Először is nincs megújuló energia. Most ezt nem tudom kifejtteni, ennek a részleteit. Minden energia átalakítás, mert nem termeljük az energiát, hanem csak átalakítjuk, az veszteséggel jár. Entrópia növekedéssel jár, rontja a világot, a világban a rendezetlenséget növeli, ami felé halad a világ. Tehát igazából egy ilyenfajta felbontás eleve hiányos. Másrésztől meggyőződésem, hogy hosszútávon az emberiség fennmaradását energetikai szempontból csak az atomenergia tudja biztosítani. Én inkább arra helyezném a hangsúlyt, hogyha valaki védeni akarja az emberi létezést és a földet, akkor inkább azon gondolkodjék el, hogy a fogyasztást kellene csökkenteni. Mert hiszen az a jelszó, hogy fenntartható fejlődés ez a szóösszetétel is egy hamisságot hordoz. Tudniillik nem a fejlődésről, amiről szintén lehetne beszélni, hogy mit nevezünk fejlődésnek, nem a fejlődés fenntartásáról van szó, hanem a fogyasztás fenntarthatóságáról van szó. Minden arról szól, hogy fogyassz többet. Sőt, szerezd meg, használd, dobd el. Ha az emberiség ezt a tőke által terjesztett fogyasztási hisztériát nem tudja abbahagyni és nem mérsékli a fogyasztását, akkor nincs esélye ennek a civilizációnak.

R: *Csak az nem világos előttem, bár gyanúim vannak, hogyha tudományos érvek ezt vagy azt az álláspontot támasztják alá vagy cáfolják, akkor hogy lehet, hogy bizonyos politikusok úgy tesznek, mint hogyha ezek az érvek nem léteznének, és fújják a harsonát. Persze politikai kérdés tehát a kormánnyal szemben, teljesen mindegy, hogy mit mond a kormány, annak az ellenkezőjét halljuk. De hát azért mégis csak kellene legyen valami szerepe a tudománynak, még a politikában is.*

Járosi Márton: Sajnos azt kell mondani, hogy a tudomány is szolgálóleányává vált a politikának legtöbbször. Nézzük ezt a CO2 kérdést. Viszonylag friss élményem van, most kaptam meg Amerikában élő miskolci professzor úrnak egy dolgozatát erről a CO2-ről. Ő ugye azok közé tartozik, aki cáfolja ezt az elméletet. Mellesleg nem nevetséges dolog, hogy az ENSZ által szervezett gyűlésen politikusok szavazzák meg azt, hogy hány fokkal emelkedhet a földnek a hőmérséklete?

R: *Na jó, de ők azt mondják, hogy tudósok véleménye alapján.*

Járosi Márton: Igen, hát ugye ha a tudósoknak azt a csoportját vesszük, akik beállnak a politika mögé, akkor helyes a hivatkozás. A másik csoportot, azt viszont agyon hallgatják. Ahogy ezt mondják újabban, ugye ez már egy fogalom, ami nagyon sok területre kiterjed, kettős mérce van. Annak a csoportnak a véleményét erősíti föl a média, amelyik az adott politikát támogatja. A másikat meg agyonhallgatják.

R: *Jó esetben. Rosszabb esetben kiátkozzák és pellengérré állítják. A liberális túlsúly az szinte minden országban jellemzi a médiát, itt is.*

Járosi Márton: A politikusi nemzedék, a köznép meg pláne, a legelemibb természettudományos ismeretekkel sem rendelkezik. Egy társaságban megkérdezték a jelenlétben egy kislánytól, hogy miből lesz a villamos energia? És akkor rávágta azonnal, hogy szélből és napból. Arról, hogy erőművi körfolyamat, hogy hőerőmű, ami másfél évszázadon keresztül meghatározta a villanytermelést,

erről egész egyszerűen nincs szó. Ezt próbálják kiiktatni. Ez ugyanolyan, mint a történelem, hogy azokat a dolgokat erősíti fel a média, amit valamilyen érdekből jónak lát, és mivel az információmennyiség óriási, és az összes médiafelületeken, okos telefonokon kezdve minden, ezt lesegetik az emberek, óhatatlanul ez a liberális mocsár behálózza az egész életet, a tudatot, és ezen keresztül a valódi információk nem áramlanak be és a valódi információ, a tudás, már leértékelődik.

Hát nagyon érdekes, hogy mit neveznek tudásnak. Azt mondja, hogy okostelefon. Mi az, hogy okostelefon? Tessék mondani, hogy mi az, hogy okostelefon, miért okos a telefon? Azért, mert sok mindent tud közölni velem? Ha ezért okos, akkor okos, de az okosság az a tudásnak lenne a szinonimája. A tudás pedig a világról, a társadalomról, a létünkről, a környezetünkről való valóságos ismeret, de a média pont azt csinálja, hogy ettől a valóságtól elszigeteli az embert, közbeiktatódik, és így az emberek nem a valós világot élik, mint ahogy a műsor hirdeti, hanem a virtuális világot élik meg. –

Mv: *Atomenergia vagy alternatív energiatermelés? A kérdésről az Energiapolitika 2000 elnöke, Járosi Márton mondta el véleményét ifj. Tóth Györgynek.*